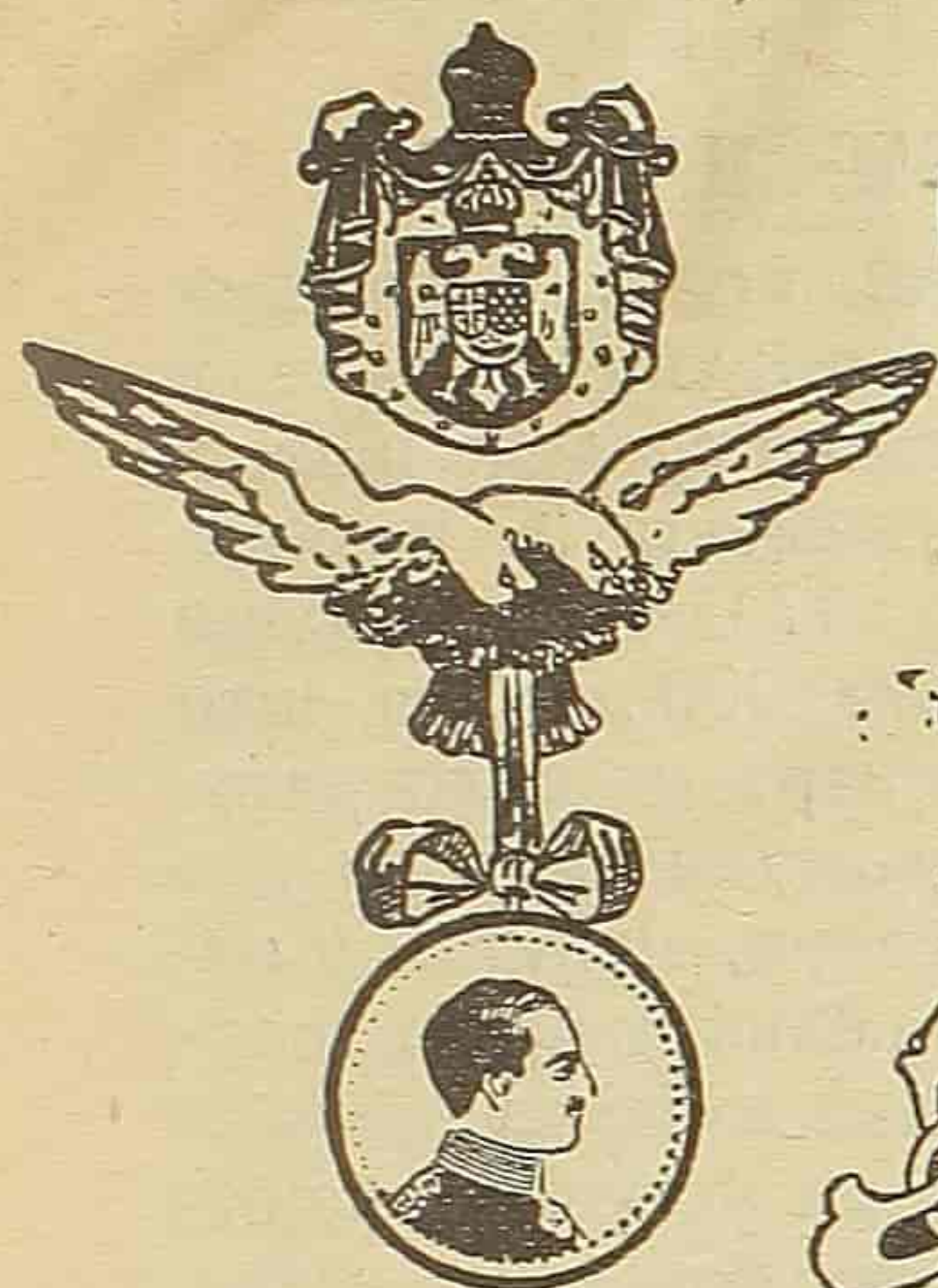
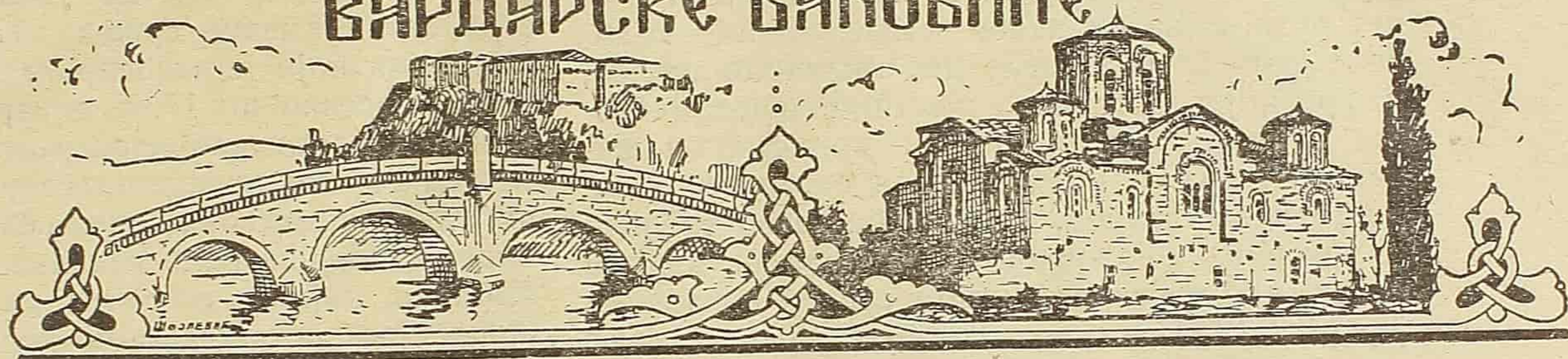

Поштарина плаћена у готову.

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ

ВАРДАРСКЕ БАНОВИНЕ

12 МАРТА 1932. ГОД.
СУБОТА

БРОЈ 2.— ДИНАРА

ГОДИНА III. Број 120
СКОПЈЕ

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ излази један пут недељно. Годишња претплата је 80.—, а за иностранство 140.— динара. Огласи се примају по утврђеној тарифи. Рукописи, огласи и претплата се шаљу на адресу Банске Управе за Уредништво Службеног Листа. — Уредник СИМИЋ СТЕВАН, директор гимназије у пензији.

ПОКРЕТНА ПОЉОПРИВРЕДНА ИЗЛОЖБА

Ми смо у прошлом броју говорили о овој покретној пољопривредној изложби, која је под покровитељством нашег узвишеног владоца Његовог Величанства Краља Александра. За време тродневног бављења у нашем граду, ову изложбу је посетило 10.335 посетилаца, што најбоље сведочи о великом интересовању нашега народа. Да је било могућности да се ова изложба задржи више времена, неоспорно да би кроз њене вагоне продефиловало у огромном проценту становништво Скопља и околине.

Према обавештењима које смо добили, народ је у свима местима дуж железничке пруге, у масама долазио тако да је од Београда до Скопља било око осамдесет хиљада посетилаца, чињеница, која најречитије говори о великом интересу који постоји код нашега народа за сва питања која су у вези са привредом.

Изложба је тако уређена, да у свима појединостима оставља утисак најбоље и најсавршеније школе организоване на принципу очигледне наставе. Да се задржимо само на неким примерима, који ће подкрепити наше гледиште. Тако у деветом вагону је изложба хигијене села и здравствено задругарство. Овде су изложени модели нехигијенских и хигијенских кућа, штала, споредних стаја, бунара, нужника, и све што је у вези са животом на селу. Ту се види како изгледа село које живи у старим традицијама, а како оно, које је у задрузи.

Нашем сељаку указан је најбољи пут, како ће свој домаћи живот, удесити с обзиром на своје економско стање, а да се све прилагоди савременим захтевима хигијене. А као примери су истакнути модели здраве сеоске куће из околине Заграда као

и из наших планинских, кршних, крајева, те онда куће из околине Љубљане и Босанске Посавине. У моделима, лепим сликама, дијаграмима и статистичким таблицама изложени су резултати сеоских задруга које врше једну од најлепших улога у економном, просветном и здравственом погледу.

Или ако се задржимо на вагону који је посвећен свињарству, тој врло важној привредној грани нашега народа, видићемо и уверићемо се шта значи рационално одгајивање свиња. Иако наш свет зна колике су користи од свиња, ипак овој грани не поклања ни изблиза ону пажњу, коју то заслужују. У огромној већини случајева свиње се држе по малим, прљавим, блатњавим и прекомере загушљивим свињцима, да се то осећа на великој даљини. Међутим наука је доказала да је и свињи потребна савршена чистоћа, свеж ваздух, чиста и бистра вода, јер само у таквим приликама она се правилно и брже развије. И онда не треба да се чудимо што напреднији народи излазе на светска тржишта са бољом робом, која се боље плаћа. У овом вагону су изложене три беле и чисте свиње, једна јоркшир, енглеске расе и два примерка монголице.

Живинарству су посвећена два вагона у којима су изложени разни примерци домаћих кокошију и друге врсте живине. У овим одељењима наш свет је могао видети како се гаји живина у напреднијим земљама. Ту су три инкубатора, машине за вештачко извођење пилића, четири контролна гнезда, једна мања вештачка квочка, која може сакупити око стотину пилића, један модел модерног живинарника, лампе за преглед јаја, 6 појила, аутомати за храњење и појење, и тако даље. Код нас је до

скора врло мало обраћана пажња живинарству, те је по нашим селма све по старом и данас, али се у последње време чине вдлики напори да се наш народ посвети што више и овој врло корисној привредној грани. Да споменемо само то, да данас Холандија, која је пет пута мања од наше земље, добије годишње само за јаја преко две милиарде динара, цифра која претставља шестину нашег државног буџета, а колико је тек користи од живине и перја. А колико се од овога може користити наш народ, најбољи је доказ тај, што је трговина са живином код нас на другом месту, пре сточарства, ратарства и воћарства, јер је у 1930 години извежено из наше земље у вредности 784.960.000 динара. Међутим ако би се ми повели у масама за савременијим начином одгајивања живине, неоспорно је да ће се народно богатство јако повећати на овој грани привреде и удесетостручити.

Наш народ на Југу, услед стицаја политичких прилика, које су владале до Ослобођења, доста је заостао, те ће му ова покретна пољопривредна изложба бити доиста најбоља школа за његово одређење у свима привредним гранама, те из тих разлога ми најлепше захваљујемо иницијаторима ове изложбе, и нарочито великом покровитељу нашем омиљеном владоцу који се појављује у свима случајевима када треба примером посведочити љубав према народу и држави.

† Аристид Бријан

У понедељак 7 марта ове године умро је у Паризу велики француски државник Аристид Бријан у седамдесетој години живота.

Овај велики покојник рођен је 28 марта 1862 године у Сен-Назару у Бретањи. По свршетку права био је адвокат, после новинар. Од 1902 године је народни посланик, а после четири године постаје министар просвете. Године 1909 постаје претседник владе. У току светског рата био је министар правде и два пута претседник владе. Године 1921 постаје по седми пут претседник владе. Његова је заслуга што је са Немачком закључио Локарнски уговор. Његов је план унији европских држава по угледу на Сједињене Северо-Америчке државе. У више маха био је министар спољних послова те је у том звању са пуно разумевања садашњице и са пуно части претстављао своју земљу. Прошле године Бријан се из здравствених разлога повлачи из владе. За његов рад на консолидацији мира, добио је Нобелову награду.

Име овог великог француског државника остаће и у нашој земљи у вечитој успомени, јер је *Солунски фронт дело Бријаново*.

Слава великом француском државнику и нашем великом пријатељу Аристиду Бријану.

Ствари за размишљање

Разгледајући статистичке податке о нашем увозу за децембар месец прошле године и јануар ове године уочили смо и следеће цифре:

За ова два месеца увежено је из иностранства у нашу држлву 17.000 килограма сапуна за који је плаћено 300.000 динара, што чини просечно по 17.65 динара од килограма. Дакле ми смо дали иностранству само за два месеца толико новаца за сапун, међутим у нашој држави постоје, поред великог броја творница, и повише врло великих и најмодернијих фабрика, које ни по чему не уступају најсавршенијим постројењима те врсте на свету. Узмимо за пример фабрику сапуна Мерима у Крушевцу, у којој се израђују 112 врста сапуна, од најобичнијег за прање, те до најфинијег за умивање, па онда Албус у Новом Саду, Шихт у Осијеку, Кукар у Лесковцу и многе друге, које производе чак и најлуksузније парфимисане сапуне. Свуда и на сваком месту говори се о кризи, али се ипак нају многи којима је све боље што долази из иностранства, иако ми имамо и много бољих производа, те на тај начин наш новац иде туђинцима. Сваки родољуб, пријатељ наше земље, треба да купује домаће производе, јер ће на тај начин помагати и нашу индустрију и спречавати излазак нашег новца у иностранство.

*

Грчка је, с обзиром на данашњу кризу, забранила клање стоке и продавање меса по недељником, средом и петком, а живу стоку је добављала из Југославије, чиме је наша спољна трговина претрпела великих губитака, а месо је врло важан елемент наше исхране.

Ми из Грчке и Италије увезли смо за децембар и јануар јужног воћа лимуна и поморанџи 3,476.000 килограма у вредности 8,200.000 динара, међутим размишљајући о овој појави долазимо до закључка, да се без меса не може дуже издржати, али да се може живети без лимуна, поморанџи и урми.

Поучна статистика

Године 1930 извежено је из наше државе:	
јаја за суму од	511,769.000.—
кокошке за	193,836.692.—
гуске за	34,777.637.—
перја од живине	43,607.100.—
укупно динара: 783,990.429.—	

*

За месеце децембар (1931) и јануар (1932) извежено је:

јаја, живине и перја за 2,600.000 килограма у вредности 33,900.000 динара.

Ове цифре најизразитије говоре о томе, како треба обраћати врло велику пажњу на гајење живине водећи првенствено рачуна о оним врстама кокошака које су најкорисније за приплод и извоз.

Наше задругарство

— Свршетак —

Изузевши пар неуспелих покушаја, у Јужној Србији није постојала, од њеног коначног ослобођења, ниједна задруга. Данас, не рачунајући аграрне заједнице, које се по новом закону о насељавању јужних крајева имају претворити у аграрне задруге, Вардарска бановина броји преко 400 задруга. Од тога броја 270 отпада на кредитне, затим долазе потрошачке, дуванске, сточарске, житарске и др. Бројем задруга можемо бити задовољни, али морамо признати да је њихов рад уопште врло скроман. Сем неколико јачих задруга, као што су на пример: омладинска задруга за кредит и штедњу у Лесковцу, млекарска задруга Вардар у Душанову, Нова Ђевђелиска земљорадничка свиларска задруга у Ђевђелији, — о којој сам објавио чланак у „Службеном Листу“ од 5 септембра 1931 год. — земљорадничка задруга за унапређење пиринча у Кочанима, набављачке задруге државних чиновника у Скопљу и т. д. задруге у Вардарској бановини нису до сада развиле јачу делатност. Треба такође приметити да је успех задруга у Душанову, Кочанима и Ђевђелији добрим делом омогућен издашном помоћи од стране државе, односно бановине. Ну кад се узме у обзир да се је задругарство у новоослободеним крајевима Вардарске бановине почело развијати тек последњих година и кад се уваже све тешкоће с којима су се задруге имале и имају да боре, онда можемо очекивати да ће постепено и јужносрбијанско задругарство у скорој будућности лепо напредовати и узети видног учешћа у будућем снажном развоју југословенског задругарства. Томе ће битно допринети и рад задружних централа, око којих се купе земљорадничке задруге Вардарске бановине, т. ј. Главни Савез српских земљорадничких задруга у Београду са филијалом у Скопљу, Обласна задруга за пољопривредни кредит у Скопљу као и Савез Аграрних Заједница (задруга) у Скопљу, који је, сем аграрних заједница, основао и неколико других задруга (дуванских, сточарских, житарских и т. д.).

Пример других народа, који су помоћу задругарства спасили од економског пропадања сиромашње па и средње слојеве становништва, пример напреднијих предала наше отаџбине, нарочито наше браће из Дравске бановине, показује и нашем Вардарцу пут, којим треба да пође, а тај је пут задругарство.

Помоћу задруга најлакше, најјефтиније и најзгодније долази земљорадник до потребног кредита. Код задруга се најсигурније и најкорисније улажу уштеђевине као и новац који сељаку привремено није потребан, па радило се и о најмањим сумама и за кратко време. Тиме је човек сачуван од напасти да новац утроши у непотребне ствари, од погибељи да му буде украђен и сл., сем тога, у народу се

развија дух штедње. Путем задруга он најјефтиније долази до артикала гарантованог квалитета, потребних у његовом пољском газдинству. Исто тако путем задруга он најбоље уновчује своје производе, јер отпадају сувишни трошкови и добитак непотребних посредника између произвођача и потрошача. Уштеде, које се постизавају помоћу задругарства као и пропаганда задружних организација омогућују квалитативно и квантитативно унапређење пољопривреде. Без сточарских селекцијских задруга није могуће да наш сељак дође до рентабилније стоке т. ј. стоке, која ће му, сразмерно према уложеном труду и трошку дати већи чисти приход. Два велика зла, која највише доприносе слабој рентабилности или чак и нерентабилности наше пољопривреде, т. ј. некономска производња и некономска продаја, могу се уклонити само тако, аке се земљорадници удруже у своје задруге.

Мада су задруге привредне установе, којима је сврха да својим задругарима прибаве што веће материјалне користи, задругарство је у исто време од ванредне важности за морално и интелектуално подизање народа. Чак има идеолога и апостола задругарства, који материјалној страни задругарства придају мању важност. Тако на пр. чувени задругар проф. Ханс Милер вели да нећемо напредовати у задругарству ако будемо стојали на материјалистичком становишту. Отац италијанског задругарства, покојни Луиџи Луцати, познати политичар и државник, казао је да само оне задруге могу постати јаке и моћне код којих идеја влада над цифрама. Енглески хришћански социјалисти и Рајфајзен гледали су у задругарству остварење Христове науке о љубави према ближњему своме.

Код многих задруга један од главних услова за чланство је непорочност. Коцкар, пијаница, лихвар, развратник и т. д. не може бити примљен за члана задруге. Ако се по пријему ода пороку и не поправи, он се искључује из задруге, ма да је најимућнији у месту.

Принцип неутралности задругарства у верским и политичким питањима поставили су већ рочделски пионири. Либералац Шулце-Делић, иначе активни политичар, и конзервативац Рајфајзен забранили су не само увлачење политике у задругарство него и расправљење верских и политичких питања на седницама и скупштинама. Тај принцип неутралности проведен је и данас код огремне већине задруга. Има нарочито потрошачких задруга, чије се чланство искључиво рекрутује из присталица социјалистичке партије, али поред свега тога саме задруге као и њихови савези очували су потпуну политичку неутралност. Било је доба кад су многе потрошачке задруге, нарочито у Француској и Италији, по примеру Белгије биле упрегнуте у партијска кола социјализма, односно клерикализма, али се је у већини случајева стекло искуство да

у таквим приликама задругарство не може просперирати.

Верно принципу демократизма, задругарство признаје свакоме задругару на главним скупштинама само један глас, без обзира на удео којим он учествује у формирању задружног капитала. Дакле противно него што је то на пр. код акционарских друштава где је право гласа сразмерно збиру акција појединог акционара. А то је и логично, јер су акционарска друштва удружења капитала док су задруге удружења личности. Зато се код акционарских друштава и подела добити врши према броју акција, без обзира на то да ли је акционар и колико путем акционарског предузећа купио или продао. Напротив код задруга — у колико је дозвољена подела вишкова из пословања — она се врши према томе колико је задругар путем задруге купио или продао, без обзира на број његових чланских удела. Чак код већине задруга не признаје се на уделе никаква камата.

Јосип Букша.

Јадранска стража у Јужној Србији

На дан 10 фебруара т. г., навршило се десет година рада на организацији Јадранске страже у целој земљи.

У овим крајевима почело се са организацијом 1922 год. Први обласни одбор основан је у Приштини, на челу са г. Милорадом Ристићем, тад. пуковником, Командантом Косовске дивиз. области, а други одмах по том у Скопљу под претседништвом директора фил. Народне банке, г. Тодора Васојевића. И у једној и у другој области радило се активно на оснивању месних одбора по свима већим местима.

Године 1925 сав рад преузима Скопски обласни одбор, под претседништвом г. Ристића, успевши да створи месне одборе и повереништва тако, да је на крају године Ј. С. имала преко 3.000 чланова. У Скопљу се приређује прва успела забава и пропаганда узима маха. Приказује се филм Ј. С. грађанству, ђацима и војницима. Одржана су успела предавања и по свима средњим и стручним школама, те се подмладак интересује и ствара млађанске организације, Прикупља се прилог за набавку једног школског брода са врло лепим успехом, јер је прикупљено 66.327 динара. Та је година рада, са којом се Скоп. обласни одбор може поносити. На крају исте било је чланова: добротвора 8, утемељача 22, помажућих 117, редовних 758 и подмлатка 102, а по месним одборима 2.145 чланова.

Стање благајне било је: прихода 36.122.50; расхода 6.713,70 динара. Послато Главном од-

бору — Сплит 16.000.— динара на име 30% чланарине; готовине је остало 5.408.90 динара.

На годишњој скупштини 1927 год., извршен је избор прве управе на челу са г. Ристићем и опробаним радницима на културно-националном пољу. И ова година је дала плодне резултате организацијом нових месних одбора и повереништва. Успех пропаганде се видно истиче уласком грађана — мештана већим делом у управе. Марта 28 исте године одржана је комеморативна седница поводом смрти претседника Извршног одбора поч. Јураја Бијакиана и одбор га уписује за великог добротвора фонда сиромашних ђака Скопске учитељске школе са улогом од 1.000.— дин. Тежило се да се будућим васпитачима остави светао пример несебичног рада, службе и љубави према домовини великог покојника.

Ради лакшег рада и одржавања веза са органима Ј. С. основан је, по споразуму са Извршним одбором, понова обласни одбор у Приштини, коме су припали ови месни одбори: Урошевац, Вучитрн, К. Митровица, Призрен, Ђаковица, Пећ и Н. Пазар.

На територији Скопског обл. одбора остала су ова места: Куманово, Гостивар, Кичево, Велес, Крушево, Ресан, Охрид, Ростуша, Кавадар, Валандово, Ђевђелија, Радовиште, Кочане, Струмица, Кратово, Пехчево, Дебар, Жировница, Трново, Мрежичко и Љубојна. У свима овим местима постојали су месни одбори, а поред њих још и дванаест повереништва у већим селима. Ове године одржан је први конгрес у Сплиту на коме је овај одбор б о заступљен од стране претседника, главног секретара и благајника.

У 1928 години, скоро иста управа ради пуном снагом на прикупљању и уписивању чланова, растурању друштвених едиција и осталих сретстава за ширење идеја Ј. С. Одбор се уписује за члана Народне одбране са улогом од 1.000.— динара. У овој години нарочито се истиче својом делатношћу месни одбор у Куманову и повереништва у Качанику, Леунову и Галичнику.

Године 1929, даје резултате какви се само пожелети могу. Успело се да се број чланова по свима месним одборима удвостручи. Понова се прикупља прилог за школски брод и набавку наставе; за ову сврху приређена је бриљантна једна од најуспелих забава у Скопљу. Одбор је и овога пута узео учешћа на конгрес Ј. С. у Сарајеву преко својих делегата. Послао је свога члана Илића Милутина на поморско пропагандислички курс у Сплит. Решио је да се набави застава и преда као дар једном ратном броду. Одређен је дан Ј. С. — 2 март за прикупљање прилога.

У 1930 години рад, како обласног тако и месних одбора у области био је задовољавајући. Истичу се одбори у Куманову, Прилепу, Велесу, Струмици, Штипу и Битољу.

У циљу пропаганде и упознавањв са иде-

ологијом Ј. С. умољен је генерални секретар Главног одбора г. Нико Бартуловић, који је одржао успела предавања у свима већим местима ове области. Мало доцније одбор је упутио и свог секретара г. Драгишу Боричића да одржи предавања у оним местима, где г. Бартуловић није могао стићи. У овој години завршен је рад на набавци заставе, која се по највишем одобрењу имала предати ратном броду „Далмација“.

Донета је одлука да се приликом предаје застава приреди једна значајна екскурзија свих чланова Ј. С. из ове области, како би им се дала прилика да могу познати наше море. И ова одлука је реализована 28 маја 1931 год. специјални воз примио је око 600 излетника и повео их на плавом Јадрану. Одушевљено поздрављани путем излетници су свратили у Сарајево свесрдно дочекани, где је Скопско певачко друштво „Вардар“ приредило концерт, па су затим 30 маја стигли у Зеленику Бока Которска дочекани са таквим одушевљењем, да је овај сусрет са поморцима Јужно-србијанцима оставио дубоку успомену братске љубави. Свечана предаја заставе, концерти и народно весеље било је увек пропраћено дивном Јужносрбијанском песмом и игром у колу са живописном народном ношњом. Излетници су бродовима прошетали заливом Боке Которске, поздрављани са обала срдчним и братским поздравима. Бродом се, затим кренуло из Зеленике за Сплит, где је такође био приређен одушевљени дочек.

Овај и овакав пут, где су се браћа из разних крајева упознала и зближила, показао се као најбоље пропагандистичко сретство за развијање пморске свести и напредак Јадранске Страже на Југу.

Ову значајну екскурзију водио је агилни претседник обласног одбора г. Милорае Ристић, дивиз. генерал у пензији у резерви.

Одбор је предузео мере да се на приморју нађе згидно место за подизање летовалишта за подмладак и члаиове Ј. С. из ове области, ради чега је и основан нарочити фонд.

На крају 1931 године биланс показује напоран, али пун успеха рад овога одбора. Близу 9.000 чланова Ј. С., који искрено сарађују, јасан је доказ да је свест о мору продрла и у најзабаченија места овога краја.

Поздрави Господину Бану

Господине Бане,

Редовна годишња скупштина лесковачке трговачке омладине поздравља Вас као великог сарадника нашег узвишеног Краља и моли Вас да примите уверење да лесковачка трговачка омладина путем своје трговачке школе и лесковачког гласника помаже ваше

велике напоре за напредак наше драге и миле Отаџбине.

6 марта 1932 год.
Лесковац.

Претседник
Лесковачке трговачке омладине
Михајло Николић

88

Са годишње скупштине чланови „Јека“ са Вардара из Велеса топло Вас поздрављају на поклањању пажње и помоћи на које сте друштву указивали.

6 марта 1932 год.
Велес.

Управа.

ДОМАЋИЧКИ ТЕЧАЈ

Управа Краљевог фонда обратила се крајем прошле године Краљевској Банској Управи В. Б. са обавештењем да Краљев Фонд отвара 1 марта 1932 године нови течај за сеоске домаћице у Каменици крд Новог Сада, који ће трајати шест месеци, тражећи од Банске Управе у Скопљу да јој упути на овај бановински течај и неколико девојака из те Бановине.

Кроз ову школу је прешло више девојака из Вардарске Бановине, које су после у своме селу биле пример за све што је добро и корисно за унапређење сеоског живота, како у погледу народног здравља, тако и у погледу унапређења сеоског домаћинства,

За избор ових девојака, Банска Управа обратила се среским начелницима у Прилепу, Врању, Босиљграду, Галичнику и Скопљу. Тако су изабране ове девојке:

Таска кћи Милана Константиновића из Груинца (срез Босиљградски);

Надежда кћи Димитрија Анђелковића из Катланова (срез скопски);

Иванка кћи Кузмана Јосифовића из Лазаропоље (срез галички);

Стана кћи Димитрија Ђорђевића из Буштрања (срез пчињски);

Даринка кћи Радована Ћосића из Градње (срез Врање);

Таска кћи Стојана Ристића из Лагова (ср. прилепски)

Богдана кћи Мије Даковића из Лисичја код Велеса.

Сваку од ових девојака родбина је до 1 марта о. г. имала довести у Скопље, где је њих дочекала управитељица школе која их је примила и одвела у Каменицу.

Све су девојке биле одевене у народној ношњи свога краја.

Наша тржишта

Цене на дан 9 марта 1932 године

Пшеница	Куповне	Продајне
Тиса I до Бачког Градишта	175	250
Тиса II Жабалъ - Тител	173	248
Бегеј	172	247
Банат	170	245
Бачка	169	244
Канал Тиса, до и са Кулом	172	247
Канал Дунав, до и са Црвенком	168	243
Србија Дунав	165	240
Срем	165	240
Србија—Сава—Босна—Сава	164	239
Бачка горња	170	245
Сомбор и Бачка доња	165	240
Банат	165	240
Гл. пруга Србија до Ђуприје	160	235
Гл. пруга до Параћина на југ	160	235
Куманово	160	235
Косово	160	235
Срем, Славонија и Хрватска	160	235
Јечам	Понуда	Тражења
Косовски решетан		126—128
Овчеполски решетан		126—136
Овас (зоб)		
Косовски	130	126
Кумановски		
Бујановачки } решетан	130	128
Прешевски		
Србијански, Лесковац	130	130
Раж		
Кумановска	137	135
Овчеполска решетана	140	128—136
Кукуруз		
Ђаковачки—Урошевац		112
Банатски	120	118
Сремски	120	118
Пасуљ		
Тетовски крупан	310	—
Гостиварски крупан	320	—
Ђаковачки крупан	325	—
Пећски крупан	295	—
Косовски ситан	190	—
К. Митровачки ситан	195	—
Србијанск, ситан	200	—
Брашно		
а) пшенична брашна за теста		
Гриз жути	525	—
0-gg брашно за развлачење	405	—
0-g брашно за развлачење	405	—
б) хлебна пшенична брашна		
0-g бело хлебно брашно	343	—
II средње хлебно брашно	330	—
III-б боље црно брашно	314	—
III-ц црно за хлеб	250	—
Мекиње крупне	100	—
Мекиње ситне	100	—
млински кукољ	73	70
сено у балама	80	—
Воће		
Орахе србијанске	280	—
Пиринач		
Пиринач кочански бољи	450	440
Пиринач кочански обичан	430	420
Струмички	410	400
Коже		
Овче 1 кг.	8	—
Козје пар	20	—
Козје кг.	8	—
Говеђе сирове кг.	4	—
Лисичије прве врсте	150	—

Коже

Вучије
Зечије пар
Куне, самсаре (белка)
Куне златке
Јазавац пар
Видре
Веверице
Творова
Дивље мачке

Понуда

Тражења

50
6
450
450
130
350
160
130

—
—
—
—
—
—
—
—

Важне вести

Наше хиљадарке.

Ра основу решења г. Министра финансија бр. 135.600 од 4 децембра пр. год. Народна банка почев од 21 децембра прошле године врши преглед садашњих новчаница од 1000 динара у циљу констатовања доштампавањем розете да су новчанице исправне. На основу истог решења новчанице од 1000 динара, које до 29 фебруара текуће године закључно не буду предате Народној банци ради прегледа, престају да буду, почев од 1 марта текуће године, облигаторно законско средство плаћања у приватном промету. Имаоци непрегледаних новчаница од 1000 Динара моћи ће ове новчанице и после овог рока подносити Народној банци ради замене.

ПОРЕЧ

Општи поглед

У средњем току Треске налази се Пореч или Порече, како га називају његови становници. Одређеније: Пореч се простире од места где Треска скреће на север па до испод планине Суве Горе. У ширини протеже се с обе стране реке. Дужина му је око педесет, а ширина око тридесет км. Назив Пореч или Порече дошао је отуда што се овај предео налази поред реке. У Поречу има 41 насељено место, и то: 36 села и пет засеока. Села су сва мала; највеће ако има око 150 домова.

Према политичко-управној подели Пореч припада срезу Поречком, чије је седиште у Јужном Броду. Овоме срезу припадају и нека села кичевског и прилепског краја.

Пореч претставља узану долину, оивичену планинама. Према професору Д-р П. С. Јовановићу, Поречка котлина претстављала је некад језеро, које је у прво време истицало према прилепском пољу, а доцније ка северу, у Вардар, камо и сада тече река Треска. На десној страни Треске пружа се као бедем планина Даутица са својим огранцима, на левој страни је Сува Гора, од које се према југу исто тако пружа планински бедем, чији

истакнути делови носе различна имена (Песјак, Человица, Белези, Добра Вода и др.). Највећа проширења поречке долине су код Брода, Девича и Модришта.

Треска, иако често надлази, ретко се кад излије у толикој мери, да причини штету усевима. Међутим памте се случајеви када је правила велике штете. Један такав случај догодио се 1915 године. Ти случајеви нису онемогућени. Капацитет Треске повећавају планински потоци, који се уливају у великом броју с обе стране. Највећи су: Беличка и Самоковска река. Преко лета Треска нема велику количину воде, али ипак „нису брзи где год дођем води“ услед вирова, који могу бити дубоки и по 2-3 м.

Пореч је један пошумљен крај, нарочито на левој обали Треске, где је честа букова и храстова шума; док је на десној обали кречњачко тло и шума цбуњаста, изузимајући борову шуму код Тажева, Брезнице, Белице и букову шуму више села Црешњева и Локвици. Општи изглед Пореча претставља шумовит крај, ишаран селима, њивама и ливадама, кроз који жуборе планински потоци а Треска кривуда и тече гордо према „дивној српској реци“ и царскоме Скопљу.

Поречка села су покрај Треске, на падинама, у долинама планинских потока или по узвишењима. Кроз времена села су се често померала, из разних узрока. Ово потврђују рушевине и називи места, као *Старо село* и т. д. Богатија су села која се налазе поред Треске, док су остала врло сиромашна, пошто је земљиште планинско и неплодно, нарочито када се неђубри. Становништву неколика села прилично умањује беду кестен и јабука.

Пореч у главноме богат је пијаћом водом. У многим селима постоји извор или чесма. Али има села која се служе бунарском и речном водом. Као водом најсиромашније место сматра се Локвица.

У Слатини постоји извор слане воде. Гвоздене руде има код села Грешнице, Слатине и Брода. У доба турске владавине ова руда се искоришћавала. Сведоци су тога: жути брегови и рушевине самокова и „вигњи“.

У Поречу има доста знаменитости. Манастир Св. Богородице више села Манастирца је задужбина краља Милутина. Као старина манастир није сачуван, јер је некад порушен па доцније обновљен. Код села Девича гордо стоје зидине некаквих кула. По народном предању, то су куле Краљевића Марка и његове сестре *Деве*. На неколико још места има развалине оваквих кула. Народ и ове приписује Марку и његовој сестри *Пешни* и *Толи*.

Пореч — то је диван крај! Природа га је богато украсила својим лепотама. Његове шумовите планине, у којима крстаре лаке

срне и дивокозе, халапљиви вуци и дивље свиње, изазивљају само дивљење. Његови потоци и бистри извори, његове ливаде и урвине могу само да нас раздрагају. Дични су они људи који живе у оваквим крајевима. *Лейа је ипак она земља коју красе крајеви као што је Порече.*

Наун Ј. Ристић.

НАША ПОШТА

Благоје Сјасић, кмет из Кавадара. — Ваш чланак је добар јер је написан у родољубивом духу, но како наш Лист не објављује ствари које имају политичко обележје, то се не може штампати.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

ОГЛАСИ

Набавка животних намирница

На основу чл. 82—105 Закона о државном рачуноводству, Управа Бановинске болнице у Гњилану одржаће на дан 20 марта 1932 год. у канцеларији свог економата, I усмену јавну лицитацију за набавку следећих животних намирница:

1) Хлеба белог и црног у вредности око 16.000.— дин. 2) Разног меса и масти у вредности око 25.000.— дин. 3) Млека пресног и киселог у вредности око 15.000.— дин. 4) Бакалук и остале потребе у вредности око 19.000.— дин. 5) Поврћа, воћа и зелене хране у вредности око 8.000.— дин.

Поврће, воће и зелена храна лицитираће се за време испоруке април—јуни а све остало април септембар 1932 год.

Кауција је за наше држављане 5% а за стране 10% од предрачунске вредности и иста се полаже на каси Управе Банов. болнице у најдаље до 10 сати оног дана, када се лицитација има одржати. Лицитираће се по 1 кг., односно по 1 комаду.

У случају да I лицитација не успе II ће се одржати на дан 10-IV т. г.

Ближи услови могу се видети сваког радног дана у канцеларији економата болнице.

Из канцеларије економата Бановин. болнице у Гњилану Бр. 161-15-II-932 г. 3—3

СТАТИСТИКА ПОСЕТИЛАЦА БРАЊСКЕ БАЊЕ ЗА 1931 ГОД.

Месеци	ПОСЕТИЛИ БАЊУ РАДИ ЛЕЧЊА																	Преглед посетилаца по годинама										
	По држав.		ПОЗОАЊИМАЊУ													Ослобођени бањских и купатил. такса по наредби VI бр. 7670-30 год.	Ноћи проведене	Година	Број посетилаца									
	Југославија	Грчка	Швајцарска	Лекара	Инжињера	Адвоката	Официра	Рентијера	Чиновника	Новинара	Индустријалаца	Пензионера	Свештеника	Трговца	Занатлија					Земљорадника	Бака	Жандарма и војника	Домаћица	Свега	Лекара	лек. пород. ж. и д.	Ивалида	Лица сиромашног стања
Јануар	14			1		1	1		1				3	1	5			1	14				5	5	265			
Фебруар	32						1		1				2	2	6		3	17	32				18	18	598			
Март	32							2		1		1	5	3	6		2	12	32		2		7	9	518	1922	3125	
Април	48						1		5		1		4	1	7			29	48				8	8	693	1923	1732	
Мај	231						1		13		1	4	12	19	44	1	4	132	231		2		68	70	4696	1924	1761	
Јуни	603	1	1	1		4		37		1	21	2	41	48	125	11	8	304	604	1	4	36	148	189	11240	1925	1863	
Јули	761	10		3	1	6	7	4	151	1	2	25	10	77	46	74	16	5	343	771	3	3	37		43	14456	1926	6042
Август	871	12		3	4	1	7	4	142		30	5	73	45	124	16	11	418	883	3	7	57	65	132	16183	1927	4382	
Септембар	307			1			6	2	38			7	1	20	22	40	2	3	165	307	1	4	11	75	91	6280	1928	3250
Октобар	94			1			2	1	19		1		5	4	9	1	2	49	94	1	1		13	15	1424	1929	2986	
Новембар	32						1		6		1		5	2	5	1	1	10	32				5	5	612	1930	2961	
Децембар	19			1			1		1				5	4	2			5	19				4	4	329	1931	3067	
С В Е Г А:	3044	22	1	9	8	7	32	12	415	1	8	89	18	252	197	447	48	39	1485	3067	9	23	141	416	589	57303		

Напомена: Упис бањских посетилаца по годинама вршен је овако: У 1922 год. од 1-V до 30-IX; у 1923 год. од 10-V до 9-IX; у 1924 год. од 1-VI до 20-XI; у 1925 год. од 16-V до 7-IX; и у годинама: 1926, 1927, 1928, 1929, 1930 и 1931 упис посетилаца вршен је преко целе године, т. ј. од 1-I до 31-XII. За раније године ова банска управа нема података.

Из канцеларије одељења за социјалну политику и народно здравље Краљевска Банска Управа Вардарске бановине у Скопљу VI. бр. 4979 од 3 марта 1932 године.

Натечаји

Тражи се благајник

Општини Варошице Качаника потребан је благајник. По буџету за 1932 год. плата благајнику предвиђена је динара 1000 месечно.

По чл. 112 закона о општинама благајник полаже кауцију равну двогодишњој својој плати. Кауција се полаже у готовом новцу или хартијама од вредности.

Кандидати који рефлектирју на ово место а испуњавању услове из чл. 114, тач. 1, 2 и 3 закона о општинама нека своје молбе поднесу најдаље до 30 марта тек. год.

Од суда општине варошице Качаника 29 фебруара 1932 год. Бр. 864 у Качанику.

П. 1 1

II

Суду општине вароши Гњилана потребан је општински благајник.

Кандидати који желе ступити на ову дужност нека поднесу своје молбе суду и одбору општине вароши Гњилана среза Гњиланског најдаље до 20 марта 1932 год.

Уз молбу уверење о владању и имовном стању, и да назначе какву гаранцију полажу општини на основу чл. 112 зак. о општинама.

Целокупна месечна плата по буџету за ово место износи 1200 динара.

Од суда општине вароши Гњилана 7 марта 1932 год. бр. 2105 у Гњилану. П. 1—1

Власник Службеног Листа је Банска Управа Вардарске Бановине у Скопљу.
Чековни рачун 80.121. — Стан уредника: Кеј Краља Александра 124. — Телефон 2-27.

„Немања“ Задужбинска штампарија Вардарске бановине — Скопље, Цара Николе ул. бр. 35 — Телефон бр. 533